

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 211/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], a o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej [REDACTED] [REDACTED], advokátkou, [REDACTED], proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 15 Co 174/2022-733 z 31. januára 2023 a jeho postupu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 174/2022 takto

rozhodol:

1. Ústavné sťažnosti **prijíma** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. Okresnému súdu Bratislava III **ukladá**, aby sa v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 182/1987 dočasne zdržal vydania rozsudku alebo uznesenia, ktorým sa konanie končí, a to až do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky v tejto veci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľiek

1. Sťažovateľka [REDACTED], sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 174/2022-733 z 31. januára 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na pojednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 174/2022 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a navrhuje priznať jej finančné

zadost'učinenie 35 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Predmetná ústavná sťažnosť je ústavným súdom vedená pod sp. zn. Rvp 693/2023 a je pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

2. Sťažovateľka [REDAKOVANÉ] (spolu so sťažovateľkou [REDAKOVANÉ], ďalej aj „sťažovateľky“) sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a navrhuje priznať jej finančné zadost'učinenie 35 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom. Predmetná ústavná sťažnosť bola vedená pod sp. zn. Rvp 694/2023 a bola pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi.

3. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 185/2023-14 z 23. marca 2023 veci vedené pod sp. zn. Rvp 693/2023 a sp. zn. Rvp 694/2023 spojil na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 693/2023.

4. Z obsahu ústavných sťažností a príloh k nim pripojených vyplýva, že sťažovateľka [REDAKOVANÉ] je žalobkyňou v 1. rade a sťažovateľka [REDAKOVANÉ], je žalobkyňou v 2. rade v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11 C 182/1987. Predmetom konania je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k špecifikovaným nehnuteľnostiam (ďalej len „nehuteľnosti“).

5. Okresný súd (v poradí prvým, pozn.) rozsudkom z 19. septembra 1988 zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov k nehnuteľnostiam tak, že do spoluvlastníctva oboch žalobkyň prikázal parcelu [REDAKOVANÉ] zastavaná plocha vo výmere [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] parcelu [REDAKOVANÉ] záhrady vo výmere [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v podieloch 3/4 pre žalobkyňu v 1. rade a 1/4 pre žalobkyňu v 2. rade v zmysle geometrického plánu; do spoluvlastníctva žalovaných v 1. a 2. rade prikázal parcelu [REDAKOVANÉ], zastavaná plocha vo výmere [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v podieloch 1/2 pre žalovanú v 1. rade a 1/2 pre žalovaného v 2. rade, žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

6. Proti rozsudku okresného súdu podala žalovaná v 1. rade odvolanie, na základe ktorého krajský súd ako súd odvolací uznesením z 12. decembra 1988 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Súd prvej inštancie vo veci konal a súdne konanie bolo následne prerušené uznesením okresného súdu zo 16. septembra 2014. Okresný súd rozhodol o pokračovaní v konaní uznesením z 10. decembra 2019 v súvislosti s rozsudkom okresného súdu č. k. 21 C 67/2014 z 31. mája 2018, ktorým bolo právoplatne určené, že pani [REDAKOVANÉ] nemá žiadne vlastnícke práva k sporným nehnuteľnostiam, a teda nie je dôvodné s ňou konať v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 182/1987. Tým bola zároveň vyriešená aj otázka účasti [REDAKOVANÉ] v tomto konaní.

8. Následne sa uskutočnili tri pojednávania a okresný súd vo veci rozhodol v poradí druhým rozsudkom z 3. novembra 2020. Proti predmetnému rozhodnutiu podala žalovaná v 1. rade odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 15 Co 117/2021-647 z 31. marca 2022

(ďalej aj „druhé uznesenie krajského súdu“) tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Predmetné rozhodnutie krajského súdu napadli sťažovateľky ústavnými sťažnosťami, na základe ktorých ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 313/2022-63 z 8. novembra 2022 konštatoval porušenie ich práv podľa ústavy a dohovoru, druhé uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zároveň sťažovateľkám priznal primerané finančné zadost'učinenie každej v sume 2 000 eur a náhradu trov konania.

10. Krajský súd po vrátení veci ústavným súdom vydal ďalšie rozhodnutie (napadnuté uznesenie, pozn.), ktorým znova zrušil rozsudok okresného súdu z 3. novembra 2020 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd argumentoval závažnými nedostatkami v postupe súdu prvej inštancie, ktoré odvolací súd nemôže odstrániť, a preto nie je možné, aby vo veci sám rozhodol. Procesné pochybenia spočívali v nevysporiadaní sa súdu prvej inštancie s návrhom žalovaných, aby do konania na ich strane vstúpila [REDAKOVANÉ], a ďalej v nevysporiadaní sa so vzájomnou žalobou oboch žalovaných. Okresný súd po vrátení veci krajským súdom medzičasom nariadil vo veci termín pojednávania na 25. apríl 2023.

11. Podstatou aktuálne predložených ústavných sťažností je argumentácia sťažovateliek, že krajský súd vydaním napadnutého uznesenia podľa ich názoru opakovane ignoroval § 390 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a postupoval v zjavnom rozpore s označeným nálezom ústavného súdu.

12. Sťažovateľky sa nestotožňujú s posúdením veci krajským súdom a tvrdia, že v odôvodnení napadnutého uznesenia je uvedený zhodný dôvod vrátenia veci okresnému súdu, o ktorom už raz ústavný súd vyslovil, že nie je dôvodom na vrátenie veci súdu prvej inštancie.

13. Zásadnou námietkou oboch sťažovateliek je teda tvrdenie, že krajský súd namiesto meritórneho rozhodnutia vydal napadnuté uznesenie (opakovane v príkrom rozpore s § 390 CSP), ktorým opätovne vec vrátil súdu prvej inštancie, čím hrubo porušil princíp právnej istoty, sťažovateľkám odmietol spravodlivosť (*denegatio iustitiae*), a spôsobil tak ďalšie prieťahy v konaní, ktoré trvá už tridsaťpäť rokov bez toho, aby bolo právoplatne ukončené. Absentujúce meritórne rozhodnutie podľa ich názoru závažným spôsobom zasahuje aj do výkonu ich vlastníckeho práva, keďže výrazne obmedzuje ich možnosti disponovať predmetnými nehnuteľnosťami. Vydanie napadnutého uznesenia, keď sa krajský súd neriadil pokynmi obsiahnutými v zrušujúcom náleze ústavného súdu, je pre sťažovateľky nepredvídateľnou a šokujúcou skúsenosťou, ktorá absolútne oslabuje ich vieru v právo a spravodlivosť v Slovenskej republike.

14. Sťažovateľky napokon ústavnému súdu zhodne navrhujú, keďže okresný súd vzhľadom na zrušujúce rozhodnutie krajského súdu vo veci koná, aby vydal vo veci dočasné opatrenie a prerušil predmetné konanie až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o oboch ústavných sťažnostiach. Dôvodia, že ak napadnuté uznesenie trpí vadou nezákonnosti, je zrejmé, že aj všetky naň nadväzujúce úkony budú trpieť vadou nezákonnosti, a teda aj následné konanie súdu prvej inštancie by bolo poznačené vadou nezákonnosti. Pokračovanie v konaní, resp. vydanie rozhodnutia okresným súdom by sťažovateľkám podľa ich názoru mohlo spôsobiť väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám. Vydanie dočasného opatrenia nepovažujú za rozporné s verejným záujmom.

II.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

15. Podstatou ústavných sťažností sťažovateľiek je namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bol opakovane zrušený prvoinštančný rozsudok, ako aj namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

II.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením krajského súdu a postupom krajského súdu v napadnutom konaní:

16. Ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľiek predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavné sťažnosti obsahujú všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na ich odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Ústavný súd zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie ústavných sťažností sťažovateľiek na ďalšie konanie v celom rozsahu, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nich obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, a preto ústavné sťažnosti prijal na ďalšie konanie podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku uznesenia).

18. V ďalšom konaní bude ústavný súd predovšetkým skúmať, (i) či krajský súd nepostupoval v rozpore s § 390 Civilného sporového poriadku, keď ako odvolací súd napadnutým uznesením opakovane zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a opätovne mu vrátil vec na ďalšie konanie, (ii) či možno považovať napadnuté uznesenie krajského súdu za ústavne udržateľné a (iii) či vydaním napadnutého uznesenia nedošlo k neopodstatnenému predĺženiu konania a vzniku zbytočných prieťahov.

19. V konaní o prijatých ústavných sťažnostiach ústavný súd následne rozhodne aj o ďalších požiadavkách sťažovateľiek uplatnených v petite ich ústavných sťažností.

II.2. K návrhu na vydanie dočasného opatrenia:

20. Podľa § 130 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu znamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám, najmä uloží orgánu verejnej moci, ktorý podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia

alebo iného zásahu a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

21. Sťažovateľky svoj návrh na vydanie dočasného opatrenia odôvodňujú skutočnosťami uvedenými v bode 14 v spojení s bodom 13 tohto uznesenia a navrhujú jeho vydanie voči okresnému súdu, aj keď ako porušovateľa svojich práv označili krajský súd.

22. Zo znenia § 130 zákona o ústavnom súde vyplýva, že dočasným opatrením možno v zásade uložiť akékoľvek obmedzenie, ak je to potrebné na zachovanie existujúceho stavu a zabránenie závažnejším následkom. Toto ustanovenie (rovnako ako aj ustanovenie o odklade vykonateľnosti podľa § 129 zákona o ústavnom súde) predpokladá určitý test primeranosti medzi následkami, ktoré hrozia tým, že sa dočasné opatrenie nevydá, a následkami, ktoré sú spojené s dočasným opatrením. V prípade rozhodovania o dočasnom opatrení je podmienkou jeho vydania, aby sťažovateľovi hrozila závažná ujma ospravedlňujúca zásah do princípu právnej istoty, právom chránených záujmov alebo práv iných osôb, ktorý môže byť s vydaním dočasného opatrenia spojený. Hroziacu ujmu možno považovať z hľadiska vydania dočasného opatrenia za relevantnú, ak sú negatívne dopady napádaného rozhodnutia na sťažovateľove pomery citelné a zároveň vytvárajú stav, ktorý je nereparovateľný alebo je reparable len čiastočne, prípadne veľmi ťažko. Cieľom má byť vytvorenie podmienok na odvrátenie či účinnú nápravu škodlivých následkov spojených s porušením základných práv a slobôd sťažovateľa v prípade, ak bude ústavnej sťažnosti vyhovené. Výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu musí zároveň znamenať pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám v dôsledku vydania dočasného opatrenia. Ústavný súd teda pomeriava kolidujúce záujmy sťažovateľa a iných osôb, ktoré môžu byť odkladom výkonu napádaného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu negatívne dotknuté. Závažnosť ujmy hroziacej týmto subjektom posudzuje podľa konkrétnych okolností každého prípadu (I. ÚS 348/2020).

23. Ústavný súd vzhľadom na sťažnostnú argumentáciu považuje označenie okresného súdu ako adresáta dočasného opatrenia za logické, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že okresný súd po vrátení veci krajským súdom nariadil vo veci termín pojednávania. Bolo by totiž bez právneho významu, aby sťažovateľky požadovali vydanie dočasného opatrenia spočívajúceho v prerušení konania a zákaze rozhodnutia vo veci voči krajskému súdu, ktorý po vydaní napadnutého uznesenia už ďalej vo veci nekoná. Povinnosť zdržať sa vykonávania napadnutého právoplatného rozhodnutia alebo opatrenia môže ústavný súd uložiť nielen orgánu, ktorý mal podľa ústavnej sťažnosti porušiť základné práva a slobody sťažovateľa, ale aj iným orgánom verejnej moci, ktoré sú podľa príslušných právnych predpisov oprávnené na jeho výkon (I. ÚS 348/2020).

24. Ústavný súd, majúc na zreteli ujmu, ktorá by sťažovateľkám mohla vzniknúť s prihliadnutím na skutočnosť, že okresný súd v predmetnej veci koná, a po predbežnom preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu, dospel k záveru, že v okolnostiach tohto konkrétneho prípadu sú splnené podmienky na vydanie dočasného opatrenia a že návrh sťažovateľiek nie je v rozpore s verejným záujmom, a preto ich návrhu vyhovel (bod 2 výroku uznesenia).

25. Podľa § 131 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 5. apríla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu